

Innovationsverksamhet i svenska företag 2008 - 2010

UF0315

I denna beskrivning redovisas först administrativa och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde	2
A.3	SOS-klassificering	2
A.4	Statistikansvarig	2
A.5	Statistikproducent	2
A.6	Uppgiftsskyldighet	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik	3
A.11	Statistikanvändning	4
A.12	Uppläggning och genomförande	4
A.13	Internationell rapportering	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet	6
B.2	Tillförlitlighet	6
2.1	Tillförlitlighet totalt	6
2.2	Osäkerhetskällor	6
2.2.1	Urval	6
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	7
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	8
2.2.6	Modellantagande	8
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått	8

<i>B.3</i>	<i>Aktualitet</i>	8
3.1	Frekvens	8
3.2	Framställningstid	8
3.3	Punktlighet	8
<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet</i>	8
4.1	Jämförbarhet över tiden	8
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	9
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet</i>	9
5.1	Spridningsformer	9
5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster	9

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Utbildning och forskning

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Forskning och utveckling

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Sandra Dovärn
Telefon: 08-506 940 09

E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, SCB
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100, Stockholm
Kontaktperson: Sandra Dovärn
Telefon: 08-506 940 09

Telefax

E-post:

fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger enligt lagen om den officiella statistiken (SFS 2001: 99) och SCB:s föreskrifter SCB-FS 2011:7.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Gallring regleras enligt beslut från Riksarkivet. Inga gallringsbeslut finns i dagsläget.

A.9 EU-reglering

Undersökningen är gemensam för EU-länderna som tillsammans med EU:s statistikmyndighet Eurostat utformat frågor och definitioner. Reglerad enligt kommissionens förordning (EG) nr 1450/2004 av den 13 augusti 2004 om genomförande av Europaparlamentets och rådets beslut nr 1608/2003/EG med avseende på produktion och utveckling av gemenskapsstatistik om innovation.

A.10 Syfte och historik

Sverige har under en lång rad av år tillhört de länder i världen som avsätter mest resurser till forskning och utveckling i förhållande till BNP. Sedan länge har OECD-länderna haft en god överblick av just hur stora satsningar som görs på FoU. Däremot har kunskapen varit begränsad om vad dessa och övriga utvecklingsinsatser mynnar ut i när det gäller produkter och produktionsprocesser.

Idag anses det allmänt att det finns en koppling mellan ett lands ekonomiska tillväxt och dess innovationskraft. Behovet av ökad förståelse för vilka faktorer som framförallt påverkar företagets innovationsverksamhet ledde under 1980-talet fram till viktiga genombrott i både de teorier och det empiriska arbete som de flesta OECD-länder huvudsakligen baserar sin innovationspolitik på. I början av 1990-talet fastställde OECD principerna för ett internationellt samordnat arbete. Dessa principer användes sedan av EU och dess statistikorgan Eurostat i den första gemensamma innovationsundersökningen, Community Innovation Survey (CIS) av den teknologiska innovationsverksamheten i industrin för åren 1990 till 1992. Sverige som då inte var medlem i EU, deltog inte i denna första undersökningsgång.

I Eurostats regi har sedan ytterligare fem innovationsundersökningar genomförts, CIS2, CIS3 och CIS4, CIS2006, CIS2008 med Sveriges deltagande.

Under 1999 och början på 2000 genomförde SCB en nationell innovationsun-

dersökning för perioden 1996-1998 på uppdrag från Verket för näringslivsutveckling (NUTEK). Denna undersökning använde inte termen ”Teknologisk innovation”, bl.a. för att anpassa undersökningen till tjänsteföretagens syn på sin innovationsverksamhet, som användes under de båda innovationsundersökningarna inom EU.

Innovationer och innovationsaktiviteter är betydelsefulla faktorer för tillväxt. För att kunna understödja tillväxten är det för beslutsfattare på olika nivåer angeläget att identifiera dessa faktorer. Under 2011 påbörjades den sjätte omgången av den EU-gemensamma innovationsundersökningen.

A.11 Statistikanvändning

Eurostat är beställare och använder undersökningen för jämförelse av innovationsaktivitet bland de olika medlemsländerna i EU och EEA, VINNOVA, olika departement, forskare m.fl. Övriga användare: Rapporten har ett allmäninformativt intresse.

A.12 Upplägning och genomförande

Innovationsstatistiken genomförs vartannat år. Till grund för undersökningen ligger ett gemensamt frågeformulär som utarbetats av EU:s statistikorgan Eurostat i samarbete med medlemsländerna. Detta för att kunna göra goda jämförelser av innovationsverksamheten mellan Europas länder.

Ett antal variabler i enkäten är, vilket är beskrivet under avsnitt A.9. , reglerade och är således inte föremål för diskussion inför en ny enkätomgång. Målet med att för varje undersökningsomgång ta fram en ny enkät gemensamt är bl.a. att kunna fånga upp områden som är av stort intresse för medlemsländerna och EU-kommissionen. Av denna anledning införs i enkäten varje omgång ett antal frivilliga variabler. På grund av dess frivillighet undersöks de inte i varje medlemsland. En arbetsgrupp sköter det praktiska arbetet med att ta fram underlag till nya variabler som sedan diskuteras med samtliga medlemsländer i Eurostats regi. När Eurostat fastställer den nya enkäten framgår tydligt vilka variabler som är frivilliga. I processen undersöker SCB behovet bland svenska användare av de frivilliga variabler som Eurostat tar fram.

Enkäten, som riktar sig till alla företag med de avgränsningar som finns beskrivna nedan samt i avsnitt B.1.1.1, är ställd till företagets verkställande direktör. Samråd har skett med Näringslivets nämnd för regelgranskning, NNR, med avseende på undersökningens utformning och innehåll.

Undersökningen består av två delar; en totalundersökningsdel (företag med 250 anställda eller fler) och en urvalsdel (företag med 10-249 anställda). I urvalet ingår 5422 företag. Undersökningen genomförs som en webbenkät, möjlighet finns även för företagen att besvara enkäten via en pappersenkät. Två skriftliga påminnelser skickas. Enkäterna telefonkompletteras i den mån det behövs. För företag som inte kommit in med ifyllt blankett (objektbortfall) har bortfallskorrigerings skett genom så kallad rak uppräknings. För partiellt bortfall har återkontakter skett med företagen för att få in så mycket svar som möjligt. Vissa logiska korrigeringar har genomförts av datamaterialet med Eurostats metodik för imputering av partiellt bortfall.

A.13 Internationell rapportering

Rapportering sker till Eurostat.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Detta år ingår en modul i enkäten med frågor om Kreativitet och kompetens. Denna modul kommer till nästa undersökning bytas ut till något annat aktuellt ämne.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Statistiken omfattar företag inom SNI2007

5-33

35-39

46

49-53

58

61-66

71

72

I undersökningen ingår företag med minst 10 anställda som vid urvalstillfället under referensåret har klassificerats som aktiva i SCB:s företagsregister (FDB). Samtliga företag med minst 249 anställda liksom samtliga Industriforskningsinstitut ingår i urvalet. Av övriga företag ingår ett urval.

Urvalsram: Företagsdatabasen, FDB.

Totalt (N): 16 743 företag

Urval (n): 5 422 företag.

1.1.2 Variabler

Undersökningen innefattar variabler som belyser företagens innovationsverksamhet. Exempel på variabler:

- Vilken typ av innovation bedriver företaget
- Vilka typer av innovationsaktiviteter bedriver företagen
- Vilka syften finns med innovationen

- Vilka samarbetar företagen med då det gäller produkt/processinnovationer
- Totala innovationsutgifter avseende produkt/processinnovation
- Företagens kreativitet och kompetens

1.1.3 Statistiska mått

Andelar och antal företag med olika egenskaper, totala utgifter för innovationsverksamhet gällande produkt/processinnovationer.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Redovisning av resultaten av undersökningen avseende 2008-2010 görs efter näringsgrensindelningen SNI2007 och storleksklass på företaget.

1.1.5 Referenstider

Uppgifterna skall avse 2008-2010 men för vissa variabler endast år 2010.

1.2. Fullständighet

Se punkt 1.1.1

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

De olika felkällorna som kan finnas för en urvalsundersökning som denna beskrivs nedan.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Urvalet som använts i denna undersökning utgör ett sannolikhetsurval, det vill säga urvalssannolikheter är kända. Ett sådant urvalsförfarande orsakar en slumpmässig, men beräkningsbar, osäkerhet hos resultaten eller skattningarna. Skattningarnas osäkerhet anges med felmarginaler. Skattningen plus/minus felmarginalen bildar ett 95-procentigt konfidensintervall kring skattningen. Detta innebär att med 95 procents säkerhet täcker det angivna intervallet det sanna värdet för populationen (givet att inga andra fel förekommer).

Urvalsramen sätts med utgångspunkt från informationen i SCB:s företagsregister vid tillfället för urvalsdragningen, urvalsdragningen skedde i november 2010. Den utgörs av aktiva företagsenheter inom aktuella branscher och företagsstorlekar.

Urvalsramen delas in i delgrupper (strata) efter bransch och storleksklass. I strata bestående av företagsenheter med 249 anställda eller fler har samtliga tagits med i urvalet.

Inom strata med 10-249 anställda har ett stratifierat, slumpmässigt urval med optimal allokering dragits. I strata med 7 företag eller färre har samtliga företag

inkluderats. I strata med fler än 7 företag har åtminstone 7 företag kommit med i urvalet. För att få så jämförbara resultat över tiden som möjligt har urvalet samordnats med förra årets urval. Urvalet kom att bestå av 5 422 företagsenheter.

*Korsstratifiering för Storleksgrupp1-2: **branschgrupp/storleksgrupp/NUTS2***

*Korsstratifiering för övriga Storleksgrupper : **branschgrupp/storleksgrupp***

Storleksstratifiering

<i>Variabel</i>	anställda
<i>Storleksgrupp</i>	Stkl1 = 10-49 Stkl2 = 50-249 Stkl3 = 250-499 Stkl4 = 500-

Branschstratifiering

Stratifiering efter bransch gjordes efter Standard för svensk näringsgrensindelning 2007, SNI 2007 på tvåsiffernivå.

2.2.2 Ramtäckning

Problem med ramtäckning tar sig två olika uttryck. Dels att företag som inte skulle varit med i urvalsramen är det, t ex företag som gått i konkurs, vilket resulterar i *övertäckning*. Dels att företag som borde varit med i urvalsramen inte är det, t ex nystartade företag, vilket resulterar i *undertäckning*.

Den samordnade urvalsdragningen, SAMU, som årligen görs ur SCB:s företagsregister (FDB), används för att avgränsa rampopulationen och för att bestämma vilka företag som ska undersökas. Rampopulation utgörs av:

Företag med 10 anställda eller fler inom de branscher som täcks in.

2.2.3 Mätning

För att mäta företagens innovationsverksamhet har ett frågeformulär använts som mätinstrument, enkäten har funnits i elektroniskt format, möjlighet fanns även för företagen att få enkäten i pappersformat. Mätningen är naturligtvis mycket beroende av frågeformulärets utformning och de ställda frågorna samt dess definitioner.

Mätfel inträffar bland annat när uppgiftslämnaren missförstår frågor och då lämnar felaktiga uppgifter. Lämnade svar och återkontakter med företagen indikerar att mätfelen främst gäller de kvantitativa variablerna innovationsutgifter samt andelen av omsättningen som kom från nya produkter. Här tycks uppskattningarna vara grova och ibland är frågorna missuppfattade. För enskilda kvalitativa variabler kan det vara svårt för uppgiftslämnarna att förstå vad frågan avser. Detta främst på grund av att definitionerna kan vara svåra att förstå.

2.2.4 *Svarsbortfall*

I denna undersökning förekommer två typer av bortfall, objektsbortfall och partiellt bortfall. Objektsbortfallet utgörs av de företag som inte svarar på enkäten över huvud taget. Partiellt bortfall innebär att företagen svarar på flertalet frågor i enkäten, men felaktigt hoppar över en eller flera frågor. Objektsbortfallet i denna undersökning är 16 procent. En del företag har hoppat över vissa frågor i enkäten, vilket utgör det partiella bortfallet. Det är förmodligen så att de har hoppat över dessa för att de inte vet eller för att de inte förstår frågans innebörd. Vissa frågor, som till exempel de som behandlar innovationsutgifter, kan av företagen upplevas som känsliga att besvara och kan därför vara (medvetet) överhoppade.

I undersökningen ingår sammanlagt 5 422 företag och av dessa svarade 4 552 företag.

2.2.5 *Bearbetning*

Insamlat material har genomgått en mikrogranskning i ett granskningssystem där ett stort antal kontroller avseende summeringar, rimlighet och samband mellan variabler genomförts. Efter mikrogranskningen är avslutad används en SAS-applikation som Eurostat utvecklat för att bearbeta data, där görs bland annat logiska rättningar och imputeringar. Eurostat rekommenderar att samliga medlemsländer använder denna SAS-applikation för att resultaten ska bli så jämförbara som möjligt.

2.2.6 *Modellantagande*

Inga modellantagande har gjorts förutom de angivna i 2.2.1-2.2.5.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Konfidensintervallets halva längd redovisas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen genomförs vartannat år.

3.2 Framställningstid

Framställningstiden var drygt 14 månader. Blanketterna skickades till företagen i april år 2010.

3.3 Punktlighet

Planerad publicering av data var den 8 december 2010. Publicering skedde den 8 december 2010.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Många variabler är jämförbara med tidigare års undersökningar. Dock ändras enkäten delvis varje gång och nya frågor tillkommer medan andra tas bort. Det

förekommer även att frågeformuleringen ändras något och att resultaten därför inte är helt jämförbara. Undersökningen är gemensam för EU-länderna som tillsammans med EU:s statistikmyndighet Eurostat utformat frågor och definitioner.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken är jämförbar med andra EU länders studier om innovationsverksamhet bland företag. Undersökningarna i samtliga EU länder baserar sig på OSLO manualen vilket är en manual för hur man ska mäta och tolka data om innovationer. Det fullständiga namnet på denna manual är *Oslo Manual: Guidelines for Collecting and Interpreting Innovation Data, 3rd Edition*. Det kan dock finnas skillnader mellan olika länder som kan ha mer eller mindre påverkan på jämförbarheten, såsom översättningen av frågorna till landets språk, och svarsbortfall. Manualen finns på följande länk:
http://www.oecd.org/document/23/0,3746,en_2649_34409_35595607_1_1_1_1,00.html

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

-

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras på SCB:s webbplats, www.scb.se/uf0315. Fullständiga resultat från undersökningen och övriga undersökningar utförda av EU-länder presenteras av EU:s statistikorgan, Eurostat <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>

5.2 Presentation

Data redovisas i statistikdatabasen. Materialet presenteras även i en publikation den 20 januari 2012.

5.3 Dokumentation

Ytterligare information finns att läsa i ”dokumentation av statistiken”, samt i dokumentation av mikrodata. Ytterligare dokumentation finns i rapporten Innovationsverksamhet i svenska företag 2008-2010 som publiceras den 20 januari.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Specialbearbetningar kan göras av materialet såsom andra aggregeringar efter branscher eller storleksklasser, förutsatt att resultatet inte medför att något enskilt företag går att identifiera. Aidentifierat material kan göras tillgängligt för forsknings- och statistikändamål om det godkänns vid en särskild prövning.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor kring undersökningen, kontakta någon som arbetar med FoU- eller innovationsstatistik vid SCB, via SCB:s växel 08-50 69 40 00 eller skriv till fo-statistik@scb.se. Det går även att vända sig till den centrala informationsservicen vid SCB på telefonnummer 08-50 69 48 01.